

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken, September 30-dik napján, 1814-dik esztendőben.

B é t s.

A' múlt kedden költ M. Kurirt, melyben az Orosz Császár és Prussus Király ő Felségek' fényes bėjöveleteket leirtuk, alig adtuk vala nyomtató sajtó alá, már ismét elkezdettek dörgeni a' bástyákon a' sok ágyuk, az Orosz Császárné ő Felségének közelítését jelentvén. E' történt az nap, tudni illik kedden, délutánni 2 órakor. *Austriai* Császárné ő Felsége még réggel, 's későbbre Orosz és *Austriai* Császár ő Felségek is eleibe mentek vendég Császárné ő Felségének, ki is akkor éjjel *Mölkben* hált vala. Ő Felségek a' *Mária Brnni* templomnál találkoztak össze, a' hol mind a' négyen egy fedeletlen hintóba ültek, a' F. Császárnék hatul a' F. Császárok pedig elől, 's úgy jöttek-bé sok ezer nézők és vivát-kiáltások, 's a' *Mária Hilfi* linéától fogva a' *Burgig* álló reguláris és polgári katonaságnak kétfelől álló soraik között a' *Burgba*. Elöttök egy *Ulánus* osztály, az után Német és Magy. Testörző seregek, *Edelknábok*, 's hátul is egy *Ulánus* osztály, jöttek. A' hintóbol való kiszálláskor az *Austriai* és Orosz Cs. Udvarnokok által fogadtatott és kísértett-fel Orosz Császárné ő Felsége oda, a' hol a' szobák számára elkészítette voltak, 's a' hol azután a' szokott köszöntések 's költsönös bémutatások véghez mentek.

Szerdán délutáni 5 óratájban a' *Bavari* Király és Királyné ő Felségek, 's *Károly* Királyi Princz érkeztek-meg 's jöttek-bé *Bétsbe*, fényes pompával. Mint a' már régebben megérkezett Monarkhák; úgy ezen Udvar is, katonai és minden egyéb pompás készülétekkel várattatott. Ágyuk' durrogása jelentette közelítésseket és érkezéseket. Az utzákon a' *Burgig* kétfelől reguláris és polgári katonaság állott. Felséges Urunk 3 órakor *Hitteldorf* eleikbe indúlt a' Királyi vendégeknek, 's vellek egy fedeletlen hintóba ülén, úgy jöttek-bé az örvendező és vivátotkiáltozó sokaság között a' *Burgba*, a' hol ezekkel is, mint a' több Királyi Felséges vendégekkel véghez vitettek a' szokásban levő költsönös bémutatások, köszöntések, 's minden Udvari tiszteletek.

Az a' fegyveres sereg melly a' múlt vasárnapi bėjövetelkor parádézott, meghatározott módon a' következő tsapatokból állott: 8 *Schwartzenberg* *Ulánus* Svadronokból, 6 *Konstantinus* Nagy Hertzeg' (volt *Hohenzoller*) Vasas Svadronnyaiból, 6 *Sommariwa* és 6 *Albert*' Schwadronyaikból; a' *Celloredo* *Jeromos* és *Hiller* gyalog Regementjeikből 's a' következő 10 *Granadiros*, u. m. *Barthalemy*, *Jurichirt*, *Járossy*, *Berger*, *Oklopsia*, *Moese*, *Stoor*, *Fischer*, *Bubna*, *Schusman*, és

De-Pest Batalionnyaikból. Ezek minnyaján ditsősségesen verekedtek az utóbbi hádakozásban; minnyájoknak mejjeik ékeskedtek a' Felséges Urunktól nékiek határozottatott katonai betsület keresztzímekkel. — Ide járult még a' *Bétsi* több ezer emberekből álló polgár sereg.

Ugyan ezen vasárnapi solemnitásnak alkalmatosságával, *Ehrenfeld* nevű, Frantzia nyelvmester, 30 egy forma öltözetű polgári léány nevendékjeivel várta a' Cs. *Burgban*, az oda nagy pompával béérkező Monárkhákat, 's egygyik közzülök egy virág koszorut, a' másik szerentséltető verseket nyújtott által ő Felségeknél.

Az Orosz Császár ő Felsége kísérői között vannak, Adjutáns Generálisok: *Ouwaroff*, Hertzeg *Wolkonsky*, *Golonitsew-Kutusow*, Hertzeg *Troubetzkoj*, Gróf *Osarofsky* és *Czernitscheff*; Adjutáns Obersterek: *Brosin*, *Pakratieff*, *Kisseleff*; Valóságos Státustanátsos 's első Udvari Orvos Doktor *Willie*; Belső Titoknok *Matchenko*, 's a' Császári testörző sereg Gen. Stábjánál lévő Kapitány *Danielevszky*.

A' Prussus Királlyal vannak mint főbb kísérők: Státus és Politziai Minister Hertzeg *Sayn-Wittgenstein*, Fő Lovászmester *Jagow*, General Lajtnánt *Knesebeck*, két Szárny-Adjutánsok, egy Oberstlajtnant, egy Titkostonátsos, két Katona Titoknok, egy Kabinéti Titkos Tanátsos, egy Udvari Tanátsos, egy Titkos Kamerarius, egy Gen. Kézorvos, *Scheel*, 's egy úti Postamester.

Az Orosz Császárné ő Felsége kísérői: Fő Udvari Mester Hertzeg *Gallitzon Michalovich Sándor*, Fő Kamerarius Hertzeg *Narischkin*, egy Császári Titoknok, egy Udvari fő Orvos Doktor; egy Udvari fő Dáma, két Udvari Kisaszszonyok, 's több alsóbb Udvarnokok.

A' néhány napoktól fogva Bétsbe megérkezett előkelőbb idegen vendégek ne-

veiket itt mind ki nem irhatjuk, mert egyéb tárgynak semmi hely nem maradna. Tsak némely nevezetesebbeket említhetünk. Ilyenek: Helvetziából, Tigurumból, Polgármester *Reinhard*, Fryburgból, Státustanátsos *Montenach*. Hertzeg *Suwarowné*; Orosz Generális Hertzeg *Potocki*, Frantzia Osztályos Generálisok *Chalaye* és *Demür*; Bavariai Státusminister Gróf *Montgelas*; a' *Brauschweigi* Országgló Hertzeg; *Hohenzoller-Sigmaringen* Hertzeg; Portugalliai követ Gróf *Pamella*. Frantzia Státustanátsos *Besnadiere*; Frantzia Királyi Udvari képfestő *Isabey*, és sok mások.

Tegnapelőtt (szerdán) délelőtt 12 és 1 óra között az itt lévő Fő Aszszonyságoknak az Orosz Császárné ő Felségénél; tegnap (tsötörtökön) ugyan azon Fő Aszszonyságoknak a' Bavariai Királyné ő Felségénél való bémútattatások ment véghez. A' Fő Aszszonyságok fél gálában jelentek-meg ő Felségeknél.

A' múlt kedden tették-meg ő Austriai Cs. K. Fő Hertzegsegek az Orosz Császár és Prussus Király ő Felségeknél a' magok Udvari pompával való látogatásokat. A' Felséges Monárkháknak Udvarnokjaik a' hintók' ajtajáig eleikbe mentek ő Cs. K. Fő Hertzegségnek, 's elmeneteljekkor is addig kísérték vissza.

Ma estvére, 7 órára, egész gálában való nagy *Cercle* (összszegyülés,) adatott hírül (t. i. azoknak, a' kik az ilyen Udvari fényes gyűlésekbe való bemenetelre megkívántató rangal bírnak). A' gyűlés a' Cs. K. ceremóniás szalában leszen.

Mint halljuk Oktober első napjai közül egygyikre a' 10 ezer személlyekre való nagy *Redout* van határozottatva — ezt követi néhány napokkal azután az *Augartenben* a' nép' nagy mulatsága — az után következik *Schönbrunban* egy Udvari mulattság — 's azután tartatik a' lovagló iskola epületében az a' muzzikai mulattság

[Concert] mellyet 700 muzsikakedvellő (nem muzsikálásból élő) személyek adnak.

Halljuk azt is, hogy a' *Lipsiai* ütközetnek előforduló emlékezetes napján Oktober 18-dikán, az *Austriai* külső dolgokra ügyelő *Minister Metternich* ő Hertzegségének a' külső városban *Rennweg* nevű utzában lévő nyári kastélyában fog egy estvéli nagy mulattság tartatni.

Azt is halljuk továbbá, hogy a' katonaság is fog egy nagy hadi fordulásból álló munkát mutatni, 's hogy a' *Laxemburgi* kastélyban és a' *Betsben* lévő *Cs. K. Burgban* is fognak több rendbéli bálos multságok esni.

A' *Bavariai* Királlyal, Királynéval és *Károly* Princzel együtt a' *Bavariai* Koronaörökös Princz is megérkezett ide, kinek kísérői között van Fő Udvari Mester *Baró Washington*.

Ugyantsak *Monachiumból* meg érkeztek ide tegnap Princz *Eugenius* ő *Cs. Hertzegsége*, és *Orosz* szolgálatban lévő *Gen. Major Princz Sakszen-Koburg-Saalfeld*. Az itt nevezett Princz *Eugenius* az *Olasz* országi volt *Vice-Király*; szállása van az úgy nevezett *Császárházban* a' *Wieden* nevű külső városban.

Tegnap 5 és 6 óra között *Felséges Urunk* és *Aszszonyunk* 's az *Orosz Császár* és *Császárné* ő *Felségek*, egy fedeletben hintóban, a' két *Császárnék* hátul a' *Császarok* pedig a' *Felséges aszszonyokkal* szemben ülven, lementek a' *Práterbe*. Elöttök *Udvari Fourirok*, 's *Cs. K. Lovászmesterek*, utánok pedig *Német* és *Magyar* testörzők 's *Edelknábok* lovaglottak. Ezek után következtek hosszú sorban, minnyájan fedeletlen *Udvari gála hintókban*, az itt lévő minden idegen *Monarkhák*, *Monarkhánék*, *Fejedelmek*, a' mi *Fő Hertzegeink* és *Hertzegaszszonyaink*, 's mind ezeknek *Udvarnokjaik*. A' *Práterben* lehajtottak az úgy nevezett *Lusthaus* felé, 's onnét vissza a' *tűzi játék*' hel-

lye felé, a' hol a' *Bétsi tűzi mester Stuver* egy igen szép tűzi játékot csinált. Az idő igen szép volt, és ha *Stuwernek* valaha sok nézője volt, most valósággal sok volt. A' *tűzi játék* alatt egész *Béts* belső városa, *Leopolstadt* külső városának is azon *Jegerzeil* nevű utzája, mellyen a' *Práterből* a' városba járunk, az éjszakának elkövetkezésével szépen megvilágosittatván, a' *Práterből* ezen világosításoknak megnézésére jöttfel a' *Felséges sereg*, 's azzal a' *rendel* és *pompával* hajtatott a' főbb utzákon által, mellyel a' *Práterbe* lement vala.

Megjegyezhetjük továbbá ezen solennitásról, hogy a' *hintók* ilyen *rendel* következtek egymás után: Az után, melyben a' két *Császár* és két *Császárné* ő *Felségek* ültek, következtek a' másokban a' *Bavariai Királyné*, 's a' *Dánus*, *Prussus*, és *Bavariai Király* ő *Felségek*, harmadikban a' két *Orosz Nagy Hertzegaszszonyok* a' *Weimari* 's *Oldenburgi Hertzegnék*, 's *Károly* és a' *Palatinus* ő *Cs. K. Fő Hertzegségek*; negyedikben a' *Württembergi Király*; az után következtek a' mi *Cs. K. Fő Hertzegaszszonyaink*, az *Austriai*, *Bavariai*, *Württembergi Koronaörökös Princzek*, 's *Prussiai Wilhelm Princz*, továbbá a' mi *Cs. K. Fő Hertzegeink*, *Bavariai Princz Károly*, 's *Albert K. Hertzeg*. — Kimondhatatlanul örvendezett a' közönség, hogy a' világnak ennyi Nagygyait, ennyi Koronás fejeit, ennyi áldott Fejedelmeit, illy szép seregben egygyütt láthatta, 's fejenként rendre szemlélhette.

Sem a' *Romai* Státusokból, sem a' *Svétziából* érkező tudósítások nem bíztattak már most azzal, a' mivel régebben bíztattak, hogy a' *Pápa* ő *Szentsége* és a' *Svétziai Koronaörökös* is meg fognának ezen *Congressuson* *Bétsben* jelenni. Ugy fejezik ki magokat ezen tudósítások, hogy egy időtől fogva semmi olyan készültek nem vétettettek észre, a' mellyek ő *Szentsége*

nek, és a' Svétziai Koronaörökösnek, illy hosszú útra való indulásokat jelentenek.

Feldmarschall *Schwartzenberg* ő Hercegségének, a' ki a' maga *Cseh* országban lévő jóságairól tegnapelőtt érkezett-meg *Bétsbe*, midőn tegnap reggel az *Orosz* Császár ő Felségéhez akart volna menni, ezen Felség véletlenül maga érkezett látogatására.

Felséges Urunk a' maga különös és Felséges kegyelmének jeléül, még *Párisban* a' múlt Aprilis 25-dikén költ Felséges Kabinéti írása által, minden Státus és Udvari Tisztjeinek megengedte vala, hogy ezek, az ő megkülönböztetésekre egy tulajdon *Formaruhát* viselhessenek, 's e végre mint fundamentomot azt rendelte vala, hogy a' rang' gráditsainak külömbkülömbfélesége, a' kivarrásnak szélessége, rajzolatja (figurája), és gazdagsága által, tizenkét gráditsok szerént, úgy a' mint 1813. Május 20-dikén kijött *Normában* meghatározottat, fejeztessék-ki, és hogy ezt minden tisztviselők hordozhassák, azon módosítások szerént, a' melly mindenik tiszti karra nézve különösen meghatározott.

Ezen forma ruhának négy réztáblákkal megvilágosított leírása (Normája) minden Udvari Dikastériumokhoz elküldött a' további közönségesse való tétettetés végett. Mi erről most tsak ezeket jegyezhetjük itt meg közönségesen: — Ezt, a' tisztviselőket tulajdonképpen illető forma ruhát, tsak az ő megtiszteltetések végett méltóztatott nékiek engedni ő Cs. K. Felsége. Ennek megszerzésére tehát telyes-

séggel senki nem kényszerítettik. Ezt mindenkor lehet viselni, hanem különösen olyankor, mikor a' tiszti karok egész seregben (*in Corpore*) jelennek-meg, akkor ezt a' ruhát vegyék-fel. A' minden tiszti karhoz alkalmaztatott formát tökéletesen meg kell tartani, 's azon leg kisebb változtatást nem szabad tenni. A' külömbkülömb Dicastériumok, a' ruhának színe, galléra, és hajtókája által külömböznek egymástul, a' mellyek a' mindenüvé megküldetett *Normában* körülállásosan leirattatnak. A' tartományokban találtató külömbkülömb tisztikarok' formaruhájának meg kell azzal az Udvari Dikastériuméval egygyezni, a' mellyel ők leveleznek.

A' Conferentziális Ministereknek 's az Udvari Dikastériumok' Első Praesidenseiknek ezen kívül még egy más tulajdonképpen való pompás formaruhájok is leszen. (Lehet körülállásosan látni mind ezekről, az ezeket illető *Normális* Előadásban, a' melly nyomtatásban kiadatott).

Spanyol Ország.

Kadiksban az oda való Kormányozó *Juan Villavicencio*, újabban egy kemény *Nepi-parantsolatot* és egy *Proklamatiót* függesztetett-ki (a' Párisi ujságok szerént) a' *Kadiksz* utzákra, a' nyughatatlankodó emberek ellen, melyben katonai ítélőszék eleibe való állittatással fenyegeti őket, ha a' támodásra czélzó zengéstől még továbbá is meg nem szünnék.

Minthogy *Gibraltárban* a' sárga hideg felettébb nagyon uralkodik, erre nézve egész Spanyol országban szoros rendelések tétettettek, hogy tovább ne terjedjen.

Sept. 24-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 235 2/3 forintot Váltózedulában. Egy Cs. arányért 10 forintot 55 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 23.

A Magyar Kurir 27-dik darabjához.

Folytatása a' Minister Hertzeg Benevent' *finantziái beszédjének* a' Pairek' kamarájában: —,

„Éppen minthogy ennek az erős emelő rúdának dolgában szenvedett Frantzia ország fogyatkozást, azért nem juthatott-el ő bizonyos tekintetben, a' maga leg szerentsésebb égbajlása, kövér és gazdag földje, számos. munkás, és szorgalmatos népei, egy szóval a' boldogságnak minden elementomai mellett is, arra az állapotra, melyre neki különben eljutni kellett volna.

Indét lehet a' mi ezelőtt kevéssel el-töltött 's régibb időnkbeli fogyatkozásokat is megmagyarázni, mellyek Országlószékünknek' némely intézeteit érdekelték. Ha mostani Országlószékünk minden kötelességeit telyesíti, így Frantzia ország egy új, 's még eddig igen meg nem esmért erőre fog kapni, a' melly tekintetben úgy itéltek a' Ministerek, hogy jövődőre nézve semmi jobb kezességet nem találhatnak annál, hogy most azon hitelezőiket fizessék ki, a' kik az utóbbi időbeli Országlószékkel bizonyos Contractusokra léptek volt, 's illy módon a' jövődőt mind azoktól a' terhektől mentsek-meg, mellyek a' mult időkből veszik eredeteket. És ha szükséges volna az, hogy annak a' szép Systemának, mellyet Országlószékünk a' követésre felvett, 's a' mellyet törvényeinknek 's finantziái intézeteinknek fundamentomjokká akar tenni, hasznos voltát példák által mútogassuk, nem kellene egyebet tselekednünk, tsak azon hasznokat elő hoznunk, mellyeket ugyan azon Systemából más népek vettek. —

„*Anglia* itt ismét az első példa; *An-*

glia, az által a' megsértheletlen hűség által, mellyel ő a' maga hitelezőinek tett ígéretek telyesítette, az ő 20 esztendő-kig tartott hadakozása mellett is, 's a' mellett is, hogy az ő hajói és kereskedő portékái a' száraz földnek majd minden kikötőhelyeiből vissza igazítottak, még is mind ezek mellett véghez tudta azt vinni, hogy 10 esztendőknél lefolyta alatt 25 millió Sterlinge-kből álló summát vegyen költsön esztendőnként, és így éppen annyit, a' mennyire mi a' mi esztendőnként való jövedelmünket tehetjük, tudni illik 600 millió Frankot. Ha azt tenné ellenem valaki, hogy mi a' 20 esztendeig tartott revolúzió által kiüresítettünk, én ennek az *Amérikai* öszszeszövetkezett Státusoknak véllünk éppen megégygyező példájával felelnék, a' hol az Országlószék éppen ezen Systemának követése által emelte ki magát a' leg ketségesebb állapotból, és helyezettette legboldogabb állapotra. —

„Ez az ország is egy revolúzió esett vala által, véres és semmivé tévő hadakozást folytatott, 's azután mind azokkal az ínségekkel kénytelenített küszködni, mellyeket a' gyáva papiros pénz maga után hágy. Földjei miveletlen valának, 's nem volt a' ki azokat megvegye; lakosainak száma nem ment többre harmadfél millió-nál; az Országlószék 70 millió Dollárok-kal, 385 millió Frankokkal, vala adós; azok, kiknek kezeikben a' Státus' kötelező papirosai voltak, alig adhatták-el azokat 10 vagy 12 *per Cent* vesztéssel. És még is, azt a' sok és nagy hasznót megfontolván, melly a' tett ígéreteknek hűséges megtartásából szokott származni, ezen időben fizették-le az *Amérikai* öszszeszö-

vetkezett Státusok a' 70 millió Dollárok-
bol állott adósságot egészen. A' melly
kötelező levelek (*Statusobligatziók*) 10
's 12 *per Cent* veszteséssel adattattak-el, esz-
tendővel azután a' kész pénzel egy formá-
log (*al pari*) jártak. Innen következett osz-
tán, hogy az ország, mint valamely igé-
ző páltzatsapás által, tőke pénzekre tett
szert, mellyek egy revoluzió után, a'
melly, akar mi módon folytattassék, min-
denkor ezen tőke pénzeknek semmivé té-
tetődéseken végződik, az országnak első
szükségét szokták tenni. A' pénz nem so-
ká kisebb *per Cent* fizetéssel kezdett a'
magános emberek' kezein forgani; a' me-
zei munkás gazdák, kézmívesek, és keres-
kedők segedelmeket találtak a' tőke pén-
zes embereknél, 's szélesebben kiterjesz-
tették keresményi intézeteiket. —

„Ha az Amérikai öszszeszoetkezett
Státusokban a' hitelezők eránt való hűség
és egyenesség ilyen resultatumokat szül-
tek, bizonyosan hasonlókat vagy még na-
gyobbakat kellene ezeknek szülni Frantzia
országban. Mindenek felett a' hitelnek és
a' pénz interesének lejjebb való szállásá-
nak kell Frantzia országban boldogságot
szülni. Azon állapotban, melyben ő
van, csak tőke pénzekre van néki szüksé-
ge, hogy mind azokat a' hasznos ssorgal-
matoskodásokat és próbatételeket, mellyek
a' nemzeteknek fényességet és nagyságot
költösznek, 's azoknak boldogságokat ál-
landóvá teszik, folytathassa 's kiterjeszt-
hesse. —

„Úgy itél a' mi Országlószékünk, hogy
azon intézetek által, mellyeket előtökbe
terjeszténk szerentsénk van, megtette
az ezen szerentsés resultatumokra vezérlő
intézeteket. Egygyik ezek közzül egyene-
sen arra céloz, hogy kisebb *interesért*
kaphason pénzt költöszn a' magános em-
ber. Ezt a' célt úgy gondolja hogy eléri
az Országlószék, ha olyan költöszözés'
módját hoz-bé, melly által a' Királyi kints'
kötelező irásait vissza vásárolhatja, 's

elenyésztheti. Az a' jus, hogy ilyen köl-
tsöszözés' nyittassék, alkalmatosságot ad az
Országlószéknek arra, hogy azokat, a' kik-
nél Királyi kötelező levelek találtnak,
megkiválhassa azzal, hogy azokat vissza
váltja tőllök, ha ők arra rea állanak inkább,
hogysen azokért kisebb *interes* rendeltés-
sék. Hogy e' kettő között választhassanak,
mindentelyes szabadságot kell nékiek en-
gedni.

„Azt ugyan nem tagadhatjuk, hogy a'
mi finantziai Systemánknek ilyen módon
való tökelletesítettésére szükségesképpen
megkivántató eszköz' dolgában nekünk
még fogyatkozásunk van. Niutsen tudni
illik *Amortizáló* kassánk, 's a' többi. —
(Itt azt magyarázza-meg környűllallásosan
a' Minister, hogy a' Királyi Országlásnak
visszatérése után miért nem jóvállotta az
Országlószék még mind ez ideig ennek
a' hasznos kassának felállítását; azt is
mondván egyebek között, hogy ez a' fun-
dus csak úgy eszközölheti a' tőlle váratott
nagy resultatumokat, mellyeket egyéb-
eránt csak a' számlálás tudománya' (*Arith-
metica*) segedelme által lehet meg-
magyarázni, ha olyan tőke pénzeken fun-
dáltatik, hogy azokat semmi változás nem
érheti. Azért igen hasznos valamely Stá-
tusban az éféli jó fundamentomon épült
Amortizáló kassa, hogy, ha szintén nagy
interest fizet is a' maga hitelezőinek, de
sok és nagy hasznót is veszen abból, hogy
a' hitelezőknek halálokkal ezeknek beadott
tőke pénzek is amortizálódik. A' jövő esz-
tendőben lehet az Országlószék' reménsége
szerént egy *Amortizáló* kassát megfundál-
ni Frantzia országban) — Továbbá így
végzi szavait a' Minister: —

„Ez egy olyan új idő, melyben annak
a' Fejedelemnek igasságos és mértékletes
volta, ki nek közöttünk való megjelenése
a' világnak békességet adott, minden nap
éreztetni fogja vellünk azon virtusoknak
hasznos vóitokat, mellyért olly könnyen
zálogul szolgálhat a' Frantziáknál a' be-

tsület. Es azt is reménlhetjük, hogy az a' befolyás, mellyet más népek magokhoz a' Frantzia nemzet' erköltseinek olly sok időtől fogva engedtek, egész Európára ki fogja terjeszteni azt a' mértékletességet, melly, az alattvalóknak szerentséjekre, most szükségesebbé lett mint valaha volt, arra, hogy a' Fejedelmek a' magok hatalmokat és ditsősségeket fenn tarthassák.,,

A' kamara azt rendelte, hogy ez a' beszéd nyomtattassék ki és minden tag 4 nyomtatványt kapjon belőlle.

Orosz Birodalom.

Az igazgató szent Synodus a' *Státus-tanáts*, és az igazgató *Senatus*, azon *Ukásra* nézve, melly által a' Császár kijelentette, hogy meg nem engedi azt, hogy neki emlékeztető oszlopot emeljenek, és hogy neki *Megáldatott* nevet adjanak, melly alázatossággal meghatározták: 1) ször, hogy ezt a' Felséges *Ukást*, mint az ő Cs. Felsége jó akarattyának, mellyel népéhez viseltetik, új zálogat, így szintén a' nevezett három Fő Tanátsoktól a' gyözedelmeskedő és háládatos Orosz birodalom' nevében, a' kért de meg nem nyert dologra nézve ő Felségéhez küldetett kérő levelet is, minden azzal volt czélzásokkal egyetemben, a' közönséges megesmértetés végett terjeszszék a' rendkívül való Gyülés' eleibe — 2) ször, hogy az eredeti *Ukást*, 's a' rendkívül való Gyülésnek, 's a' *Senatus' Moskaui* Osztályának, ezen tárgyat illető minden Aktáikat, egy különös skatulyában (ládátskába) a' jövőendő világnak emlékeztetére, az igazgató *Senatus* rendkívül való Gyülésénél tartsák-fenn.

Azon követség' tagjai, melytől a' Birodalom feljebb nevezett három fő Tanátsai, a' *Megáldatott* nevezetet 's az emeltetendő *Oszlopot* illető kérelmet a' Császárhoz Német országra küldötték volt, *Senátor* és Titkos Tanáts *Hertzeg Kurakin Sándor*, Lovasság' *Generalissa Toimissou*, es *Senátor* *Gróf Soltikon* voltak. — Az oszlopra ilyen czim irás volt határoztatva: *Sán-*

dornak a' Megáldatottnak, az egész Orosz Birodalom' Császárjának, a' Birodalomak' nagy lelkü helyreállítójának, a' háládatos Orosz Birodalom által.

Olasz Ország.

A' minden féle Szerzetes Papoknak visszaállittatások végett kiadatott irás, szörösróra itt következik: —

„A' közelebről lefolyt szerentsétlen időnek nehéz terhei alatt nem a' kisebb rosszak közzé tartozott az, hogy a' Szerzetes Papok elnyomattattak 's mintegy tökéletesen semmivé tetettek, kikben az anyaszentegyház a' maga örökké való tánoszeit, 's a' keresztény és polgári világ, a' neveltetésre, tudományokra, 's a' világi és lelki, magános és közönséges boldogságnak minden ágaira nézve, minden jóknak gazdag kútfőjét találta-fel. A' *Szent Atya*, nem vesztette el a' Pápai Székrevaló visszajövelekor a' maga szemei elől azokat a' rossz következéseket, mellyek innét következtek vala, 's azoka a' még sokkal rosszabbakat sem, a' melyeket várnunk kellett volna, ha ez az elnyomattatás és semmivé tétel, így maradt volna, mellyet az Istenek általhatatlan végzése, magában ebben a' *Catholics világ'* fő városában és a' Pápai minden *Státusokban*, véghez viinni az istentelenségnek megengedtek vala. Azon parfogáshoz képpest, mellyel az anyaszentegyház az ilyen szent *Institútumokhoz* viseltetni minden tekintetben tartozik, 's azon hajtandóságához képpest, mellyel ő *Szentsége*, mint a' ki ditsősségének lenni tartja azt, hogy maga is ezen Szerzetek közzül egygyik legregibbnek a' tagja, ezekhez vonattatik, ő *Szentsége* a' maga atyai gondoskodásához legmélőbb tárgynak iteli lenni, hogy őket minnyájokat a' lehetőbb hamarsággal a' magok omladozásaik közzül kiemelje. De sok akadályok által gátoltatnak az ő *Szentsége* kívánságai, mivelhogy a' Szerzetes Papoknak elszélesztetődéssek, az ő rendes összegyűjtet-

tetéseket terhessé teszi, 's az ő házaik és klastromaik is nagy részint özszerongyolott, minden késeületeiktől megfosztatott, lakhatatlan, 's jövedelmeik egy részétől megfosztatott állapotban vannak. Ő Szentsége azonban abban foglalatoskodik, hogy olyan eszközöket találhasson, melyeknek segedelmekkel ezen nehézségeket elhárithassa, a' melly mellett azon is iparkodik ő Szentsége, hogy ezeknek a' társaságoknak új fényességet szerezzen az által, hogy őket, a' lefolyt időbeli romlottságot meggondolván, a' Szerzeti réguláknak szoros követésire, melly az ő magok elszárazásának szent és derék tulajdonságához olly méltó, meghívja. Ezen célzásnak annál könnyebben lehető elérésére, egy *Reform-Congregatziót* nevezett-ki ő Szentsége, 's azt akarja, hogy ez hathatósan iparkodjék mindenben, a' mi a' Szerzeteknek kivánt módon való és szerentsés helyreállításokra megkivántatik. Ezen célzáshozképpent egy plánum dolgoztatott-ki és terjesztetett ő Szentsége eleibe, melyben elintéztetett, hogy a' gazdasági eszközöket a' mostani időhöz képpent megszerezni miképpen kellessek, 's azon törvények és régulák; mellyeket ezen papi társaságoknak meg kell tartani, miként határozottassanak meg; jovaltatik ezen plánumban az is egyszersmind, hogy mivel az ő helyreállítások a' Pápai Státusokban egyszerre mindenütt meg nem eshetik, tehát most egyelőre csak *Rombában* vétetessék munkába, a' hol nékiek minden meglévő klastromok, mingyárt által adattatnak, hogy annyi számú Papoknak, a' mennyi beléjük fér, lakóhelyül szolgáljanak, 's a' honnét lassanként más klastromokba mehetnek által, a' szerént, a' mint ezek, valamint a' Pápa' Státusaiban, úgy a' Catholicus világnak minden Státusaiban helyre állittatnak, a' melly utólsókban azoknak Országlószekeiktől és Püspökeiktől várnunk lehet, hogy a' hozzájuk küldetett Szerzeti Előjárókhoz segedelemmel fognak viseltetni abban,

hogy a' mennyiben a' környülállások megengedik' a' keresztényi kegyességnek és *Evangeliumi* tökéletességnek ezen menedék helyei, helyre állittathassanak. Ő Szentsége ezt az eleibe terjesztetett plánumot helybehagyni, és megparantsolni méltóztatott, hogy ez közönségesen kihirdetessék, a' mint ezezzel ki is hirdettetik, 's a' többi. Költ Aug. 15-dik napján 1814-ben, a' Státustitoknoki Tanácsban. —,

„*Cardinalis Pacca*, az auzaszentegyház *Camerarius*a és fő Státustitoknokja.

Magyar Ország.

Azokról a' szerentsétlenségekről és pusztulásokról, mellyeket a' nagy árvizek Augustus' végén és September' elején, hazánknak külömbkülömb vidékein okoztak, 's a' mellyekről a' M. Kurir már egyszer rövideden emlékezett, ilyen környülállásosabb tudósításokat olvasunk, a' hazabél, név szerént a' *Posonyi* közönséges Ujságlevelekben: —,

„*Győrnek* környéke, 's a' mellette lévő sziget, egészen elborított vala a' víztől. Hasonló pusztulás látogatta-meg *Sopronynak* vidékeit is. *Lotsmánd* nevű mező várost és *Németfalut* egészen elmosta a' víz, úgy hogy a' helyeket sem lehet esmerni. De még ezeknél is rettenetesebb áradások voltak *Szala* vármegyében és Horváth országban. A' *Muhr* és *Dráva* vizek között úgy felnőtt a' víz egész *Csáktornya* felé, hogy egy öllel haladta felyül az országos útat, a' melly pedig itt jó magas. A' legszebb és legnépesebb helységeket érvén ez a' szerentsétlenség, emberisok, marha pedig megszámlálhatatlan vesztel. *Widowetz*ből, *Domburubol*, és *Legradbol* mind az erdőkre futottak-ki az emberek, a' marhák pedig némely dombokon állapodván-meg, ott éhen veszték-el, minthogy egy hét tölt benne, míg a' víz szállani kezdett. — Ezekből meg lehet itélni, hogy egyéb kárt is mennyit vallottak ezen helységek.